

UCHWAŁA NR IV/25/2010
RADY MIEJSKIEJ W KALWARII ZEBRZYDOWSKIEJ
z dnia 28 grudnia 2010 r.

w sprawie: **zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Zarzyce Wielkie
na lata 2010 - 2018”.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami)

Rada Miejska w Kalwarii Zebrzydowskiej uchwala, co następuje:

§ 1

Zatwierdza „Plan Odnowy Miejscowości Zarzyce Wielkie na lata 2010 - 2018”, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kalwarii Zebrzydowskiej.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
Zarzyce Wielkie
na lata 2010 - 2018

Plan Rozwoju i Odnowy Miejscowości Zarzyce Wielkie
na lata 2010-2018

GMINA KALWARIA ZEBRZYDOWSKA

POWIAT WADOWICKI

WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE

Załącznik nr 1 do uchwały nr IV/25/2010
Rady Miejskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej
z dnia 28 grudnia 2010 r.

Plan Odnowy Miejscowości Zarzyce Wielkie wykonano na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku, o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001, nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami). Projekt opracowano zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 z późniejszymi zmianami.

Spis treści

Wstęp	4
I. Informacja o planie i jego powiązaniu z innymi programami rozwojowymi oraz dokumentami strategicznymi Gminy Kalwaria Zebrzydowska	5
II. Charakterystyka miejscowości Zarzyce Wielkie	6
1. Położenie geograficzne i ludność	7
2. Rys historyczny Zarzyce Wielkie	11
III. Inwentaryzacja zasobów	17
1. Infrastruktura techniczna	17
2. Zasoby kulturowe, przyrodnicze i szlaki turystyczne	18
3. Infrastruktura społeczna i uwarunkowania aktywności społecznej	22
4. Cele i priorytety Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska w kontekście Planu Odnowy Miejscowości Zarzyce Wielkie.	32
5. ANALIZA SWOT	33
IV. Plany działań i zadań wspólnoty lokalnej sołectwa Zarzyce Wielkie	37
1. Aktywizacja środowiska społecznego i kreowanie centrum wsi	37
2. Dbłość o rekreację i poprawę stanu zdrowia mieszkańców oraz gości ..	38
3. Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa	38
4. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	39
V. Opis planowanych zadań w okresie 7 lat od dnia przyjęcia planu.	39
VI. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców	47
1. Centrum wsi	47
VII. Monitoring i aktualizacja planu	48
VIII. Podsumowanie.	48

WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości Zarzyce Wielkie zrodził się dzięki świadomości społecznej, aktywności i inicjatywie mieszkańców, którzy stwierdzili, że miejscowość ma szansę pełniejszego i bardziej dynamicznego rozwoju. Rozwój ten wspomóc może wydatnie Unia Europejska dzięki licznym funduszom przeznaczonym na rozwój obszarów wiejskich. Przygotowanie niniejszego opracowania, określającego stan obecny miejscowości i jej wizję rozwoju na przyszłość, jest wyrazem dojrzałości mieszkańców sołectwa Zarzyce Wielkie i gotowości do budowy lepszej przyszłości.

Plan Odnowy Miejscowości Zarzyce Wielkie na 2010 - 2018 przygotowany został w celu stworzenia możliwości pozyskiwania środków pozabudżetowych pochodzących z funduszy krajowych i funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych programów. Planem objęta została miejscowość Zarzyce Wielkie, natomiast czas jego realizacji obejmuje swym zasięgiem lata 2010 -2018, zgodnie z wymogami obowiązującymi w zakresie sporządzania i zawartości Planu Rozwoju Lokalnego określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013.

Plan Odnowy Miejscowości Zarzyce Wielkie na lata 2010 - 2018 przygotowany został w oparciu o „Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska 2004 -2013” z uwzględnieniem „Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kalwaria Zebrzydowska”. Przedział czasowy został dostosowany do Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007 -2013, Programów Operacyjnych na lata 2007 - 2013, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 - 2013 oraz Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego uwzględniając działania, które będą współfinansowane ze środków krajowych i funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w okresie programowania 2007 - 2013.

Program Odnowy Miejscowości to ustalenie priorytetów zadań przeznaczonych do wprowadzania w życie, w celu poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej Zarzyc Wielkich. To Plan umożliwiający pozyskiwanie środków finansowych, które zostaną przeznaczone na realizację tych zadań ze środków pochodzących ze źródeł lokalnych, regionalnych, krajowych i przede wszystkim, środków Unii Europejskiej.

Działania niezbędne, by wprowadzić w życie plan programujący rozwój miejscowości Zarzyce Wielkie takie jak: planowanie strategiczne, perspektywiczna ocena sytuacji społecznej, gospodarczej i finansowej, wieloletnie planowanie inwestycyjne oraz planowanie finansowe, monitorowanie i ocena wykonania przewidzianych zadań, zostały w niniejszym dokumencie uwzględnione.

Plan zawiera zasady informowania mieszkańców, partnerów społecznych i podmiotów gospodarczych oraz pozyskiwania i wykorzystania ich opinii w toku realizacji i aktualizacji zakresu przyjętych zadań.

Praca nad przygotowaniem PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ZARZYCE WIELKIE wsparta została konsultacjami społecznymi z grupami działającymi na terenie miejscowości Zarzyce Wielkie takimi jak: OSP, Dyrekcji Szkoły Podstawowej, Rady Sołectkiej, radnego oraz z mieszkańcami sołectwa w dniach : 25.04.2010 r. i 09.05.2010 r. w Szkole Podstawowej w Zarzycach Wielkich.

Ponadto na teren sołectwa zostało rozesłanych 20 egzemplarzy proponowanego projektu z możliwością zapoznania, przedyskutowania z rodziną i sąsiadami i ewentualnym dopisaniu własnych uwag i propozycji zmian. Powyższe materiały zostały zebrane. W dniach 06-12.12.2010 r. Grupa Inicjatywna zapoznała się z uwagami i wnioskami wpisując je w „Plan Rozwoju Miejscowości Zarzyce Wielkie”. Plan Odnowy Miejscowości Zarzyce Wielkie na lata 2010 - 2018 jest dokumentem otwartym, a zapisane w nim zadania będą aktualizowane stosownie do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych, jak i wewnętrznych, pojawiających się nowych możliwości oraz zmiany hierarchii priorytetów przyjętych przez Radę Miejską w Kalwarii Zebrzydowskiej. Uwzględniane będą również nowe potrzeby zgłaszane przez radnych, grupy mieszkańców, organizacje pozarządowe oraz sektor publiczny i prywatny.

I. Informacja o planie i jego powiązaniu z innymi programami rozwojowymi oraz dokumentami strategicznymi Gminy Kalwaria Zebrzydowska

Opracowanie planu oraz jego realizacja w najbliższych latach służyć będzie mieszkańcom wsi Zarzyce Wielkie oraz działającym tam instytucjom i stowarzyszeniom. Ma również na celu:

- zwiększenie aktywności mieszkańców oraz ich większe zaangażowanie w sprawy wsi
- stworzenie szansy uzyskania środków finansowych w ramach funduszy strukturalnych UE
- poprawę warunków życia na wsi
- stworzenie warunków do zatrzymania młodzieży na wsi
- zagospodarowanie i upiększenie terenu wsi
- zapewnienie bezpiecznej zabawy najmłodszym mieszkańcom wsi
- poprawę bezpieczeństwa użytkowników dróg.

Plan Odnowy Miejscowości Zarzyc Wielkich jest zgodny z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska 2004 - 2013 wraz z którym wpisuje się w programy strategiczne i planistyczne regionu. Sporządzenie a następnie uchwalenie tego dokumentu warunkuje starania się o pomoc ze środków finansowych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

II. Charakterystyka miejscowości Zarzyc Wielkie

Miejscowość Zarzyc Wielkie leży na południu Polski. Jest to wieś w gminie Kalwaria Zebrzydowska. Obszar ten należy do Pogórza Karpackiego, dokładniej do Pogórza Wielickiego, dokładniej w miejscu które graniczy od zachodu z Pogórzem Śląskim. Położone są w odległości 34 km od Krakowa i około 5 km od małego miasta Kalwaria Zebrzydowska. Do roku 1976 wieś należała do województwa krakowskiego, później po podziale administracyjnym do województwa bielskiego. Obecnie Zarzyc Wielkie administracyjnie należą do województwa małopolskiego, powiat wadowicki, gmina Kalwaria Zebrzydowska.

Miejscowość graniczy od zachodu z Zebrzydowicami i Przytkowicami, od wschodu i południowego wschodu z gminą Lanckorona, od północy z Leńczami, a od południa z Brodami.

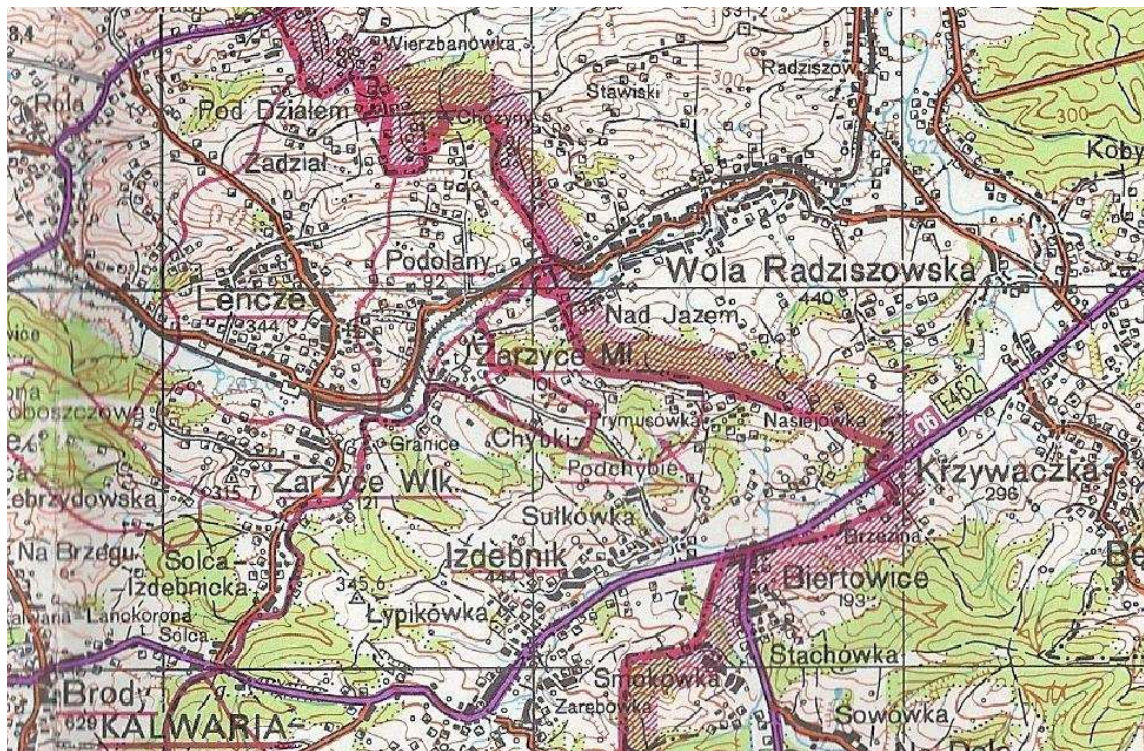

Mapa położenia Zarzyc Wielkich

1. Położenie geograficzne i ludność

Zarzyc Wielkie leżą w zachodniej części Pogórza Wielickiego w Dolinie Skawinki na jej lewym brzegu (niewłaściwie na mapach nazywanej tutaj Cedronem), przy ujściu do niej potoku Solca, wypływającego spod lanckorońskiej Góry (552m.npm.) Nieopodal biegnie linia kolejowa Kraków – Zakopane. Przez wieś biegnie droga powiatowa nr 1785K, która łączy się z drogą powiatową nr 1876K przez Leńcze wzdłuż linii kolejowej. Krzyżujące drogi łączą się przed stacją kolejową Leńcze. Krajobraz tej miejscowości jest znacznie urozmaicony. Starsza część wsi usadowiła się blisko Doliny Skawinki i Doliny Solcy, natomiast nowsza, górna, efektowna widokowo – na grzbiecie wydłużonej, wschodniej odnogi Krowiej Góry.

Mapa topograficzna Zarzyc Wielkich

KALWARIA ZEBRZYDOWSKA MIASTO I GMINA

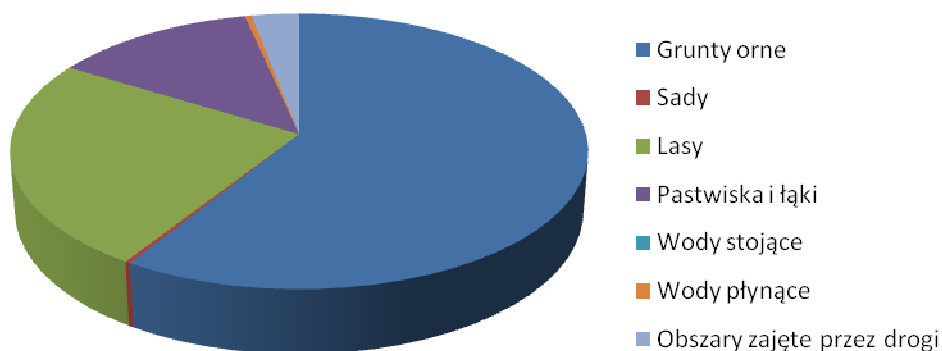
Urozmaiczone ukształtowanie terenu (gdzieś tam teren obniża się lub wznosi) nadaje malowniczości okolicy i podnosi jej atrakcyjność. W miejscu obniżenia terenu rozciąga się dolina rzeki Cedron. Nad tą rzeką zlokalizowane są liczne łąki i pastwiska.

Budynki rozmieszczone są wzdłuż ciągów drogowych. Miejscowość ze względu na piękne pejzaże i spore zalesienie stanowi świetny teren rekreacyjny.

We wsi na uwagę zasługują: willa 'Mądrykówka", która na trwale zapisała się w historii konspiracyjnej, patriotycznej działalności kalwaryjskiej części ziemi wadowickiej, w okresie okupacji niemieckiej (1939-1945) oraz zespół podworski, w którym obecnie mieści się przedsiębiorstwo usług hotelarsko-turystycznych „Dwór”.

Powierzchnia

Ogólna powierzchnia	217 ha
Grunty orne	119,48 ha
Sady	0,56 ha
Lasy	50,06 ha.
Pastwiska i łąki	26,08 ha.
Wody stojące	--
Wody płynące	0,87 ha.
Obszary zajęte przez drogi	6,06 ha.

Klimat

Miejscowość Zarzyce Wielkie leży w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego. Temperatura stycznia waha się od - 2°C do - 18°C, a temperatura lipca wynosi

średnio 20°C. Jest to obszar nawiedzany przez wiatr halny. Roczne opady na tym terenie wynoszą 900 - 1000 mm. Najwięcej opadów notuje się w lipcu 140 mm co sprzyja uprawom. Największa ilość dni pogodnych występuje późną wiosną oraz w lecie.

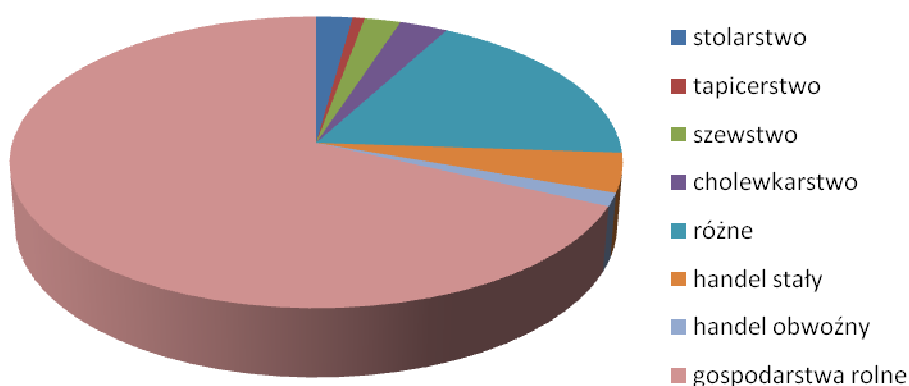
W okresie wiosenno – letnim występują kilkudniowe intensywne opady co powoduje lokalne podtopienia i powodzie.

Charakterystyka mieszkańców

Większość mieszkańców wsi to ludność tutejsza. Nie ewakuowała się ona w trakcie działań wojennych. Na dzień dzisiejszy wieś Zarzyce Wielkie zamieszkuje 577osób, w tym 290 kobiet oraz 287 mężczyzn (dane na dzień 31.12 2009 rok).

Na terenie miejscowości znajdują się zakłady rzemieślnicze:

- stolarstwo: 3
- tapicerstwo: 1
- szewstwo: 3
- cholewkarstwo: 4
- różne: 25
- handel stały: 6
- handel obwoźny: 2
- gospodarstwa rolne: 94

Po otwarciu granic i wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej wielu młodych ludzi (w wieku do 35 lat) z terenu Zarzyc Wielkich wyjechało w poszukiwaniu pracy za granicę (Anglia, Irlandia, Włochy, Hiszpania). Część z nich wyjechała wraz ze swą

rodziną – myśląc tam się osiedlić, część z myślą powrotu. Ci drudzy inwestują w rodzinnej miejscowości budując np. domy.

Inna grupa mieszkańców to ludzie młodzi uczący się i pracujący w dużych miastach (Kraków, Katowice, Warszawa).

Powyższa struktura wyraźnie wskazuje na rozwojowy charakter wsi.

Funkcja administracyjna – wieś sołecka:

obecny sołtys wsi:	Józef Lepiora
liczba radnych:	1 osoba – obecnie Piotr Kumor
liczba członków Rady Sołeckiej:	10 osób

2. Rys historyczny Zarzyce Wielkie (247-315 m)

Zarzyce Wielkie, podobnie jak sąsiadujące z nimi od wschodu Zarzyce Małe, od początku swego istnienia związane były z Leńczami, których stanowiły integralną część. Zarzyce zaczęły z wolna wyodrębniać się od macierzystej wsi po 1274 r., kiedy rzeka Skawinka na tym odcinku stała się granicą państwową między księstwem opolskim (po północnej stronie Skawinki) a ziemią krakowską (po południowej stronie Skawinki). Od tego bowiem czasu lewobrzeżne (pn.) Leńcze były własnością prywatną, natomiast prawobrzeżna (pd.) część wsi pozostała nadal własnością kasztelanii krakowskiej, a po powstaniu należącego do króla niegrodowego starostwa lanckorońskiego (początek XV w.) została do niego włączona. Nazwa „Zarzecze”, jako oznaczenie „zarzecznej” części Leńcz, po raz pierwszy została użyta w 1381 r. W 1453 r. wieś nazwano „Leńczami Średnimi”. W 1680 r. z tego „Zarzecza”, czyli „Leńcz Średnich”, wyodrębniły się kolejne jednostki: Zarzecze Wielkie i Zarzecze Małe. Nadal jednak aż do końca XVIII w. stanowiły one części Leńcz. Dopiero w XIX w. zostały ostatecznie wydzielone pod nazwą „Zarzyce” (Wielkie i Małe). Przed 1274 r. zwarty obszar Leńcz obejmował również wzgórze, rozciągające się po prawej (pd.) stronie Skawinki, na których obecnie położone są wsie Zarzyce Małe i Zarzyce Wielkie. Po 1274 r. granica państwa przebiegała wzdłuż Skawinki, zatem i Leńcze podzielone zostały na część śląską (od północy) i część polską (od południa). Część polska Leńcz początkowo wchodziła w skład dóbr kasztelanii krakowskiej, a później (chyba na początku XV w.) przejęta została przez starostwo niegrodowe w Lanckoronie, czyli królewszczyznę lanckorońską .

Interesujące jest prześledzenie historii dzielenia się Leńcz na cztery odrębne jednostki administracyjne: Leńcze, Podolany, Zarzycy Wielkie i Zarzycy Małe. W 1381 r. po raz pierwszy pojawiło się określenie „Zarzecze” na oznaczenie części wsi, położonej „Za Rzeką”. W 1424 r. w jednym z dokumentów napisano: Lyncza alias Zarzecze (Lyncza Inaczej Zarzecze). W 1453 r. mowa już była o Leńczach Górnych, Średnich i Dolnych, przy czym pierwsze z nich oznaczały dzisiejsze Leńcze, Leńcze Dolne - Podolany, a Średnie -późniejsze Zarzycy Wielkie i Małe. W lustracji z 1564 r. Leńcze Górne określono jako Leńcze drugie. Dopiero w 1680 r., a więc po zjednoczeniu księstw śląskich z Koroną Polską, zaczęły już pojawiać się nazwy zbliżone do współczesnych: Łęcze, Podolany, Zarzecze Wielkie, Zarzecze Małe. Dwie ostatnie przekształciły się później na Zarzycy, zgodnie z ludową wymową „za rzyką”.

Od około połowy XIV w. w Leńczach (Górnych i Dolnych) występowali różni przedstawiciele rodu herbu Strzemię, którzy od nazwy wsi przybrali nazwisko Linczowskich (też: Lenczowskich i Lenczewskich). Do nich Leńcze należały co najmniej aż do przełomu XVII i XVIII w. Działy we wsi były liczne, tak w tej rodzinie, jak i w rękach szlachty, pochodzącej z innych terenów. I tak na przykład jakaś częśćka w Leńczach należała do Zebrzydowskich. Pod koniec XVII w. przeszła ona po kądzieli do Czartoryskich, a na początku XIX w. zakupili ją Brandysowie z Brodów. Leńcze były więc w posiadaniu szlachty tak zwanej zagrodowej, zagonowej lub szaraczkowej, której „klejnotni” przedstawiciele często niewiele różnili się od chłopów. W 1465 r. było tu dziesięciu dziedziców, którzy nosili różne przydomki, jak na przykład Szkaradek, czy Wakuła, ale z tytułem „nobieles”. W lustracji z 1564 r. ową szlachtę nazywa się bojarami putnymi albo służkami, którzy zobowiązani byli do strzeżenia zamków w Lanckoronie (z Zarzyc) i w Zatorze (z Leńcz Górnych i Podolan). Przynależność zatem różnych części Leńcz do starostwa lanckorońskiego lub zatorskiego polegała na służebnościach wobec nich i stanowiła reminiscencję dawnych podziałów państwowych.

Z dziejów 12 Pułku Piechoty Armii Krajowej (1939-1945) dowiadujemy się o czasach II wojny światowej. Na wschodnim skraju wsi, wśród szczelnie przysłaniającej ją grupy drzew, rozsiadła się willa „Mądrzykówka”. Przed nią w ostatnich latach wybudowano spory basen kąpielowy. Obecnie willa pełni rolę domu weekendowego Koneckich z Krakowa. Na budynku tym w dniu 17 września 1989 r. wmurowano

tablicę pamiątkową, odlaną przez Bronisława Chromego, znanego rzeźbiarza, pochodzącego z pobliskich Leńcz, z napisem: W tym domu w latach 1940-1944 mieściła się izba chorych ZWZ [Związku Walki Zbrojnej, poprzedniczki Armii Krajowej — przyp. J. Z.] i AK oraz od 23.11.1944 r. do 6.09.1944 r. wydawano „Tygodnik Ludowy” — pismo „Batalionów Chłopskich” - Zginęli w Oświęcimiu: Andrzej Mądryk „Twardy” i córka Olga Mądryk „Luna”. Już w pierwszych miesiącach okupacji niemieckiej, w okolicy Kalwarii Zebrzydowskiej zaczęły organizować się grupy konspiracyjnej Służby Zwycięstwu Polski, które niebawem przekształciły się w Związek Walki Zbrojnej. Emerytowany inżynier kolejowy Andrzej Mądryk willę swoją udostępnił dla rannych i chorych tej organizacji. Na początku 1942 r. ZWZ Kalwaria przekształcił się w podobwód Armii Krajowej Kalwaria. W marcu 1943 r. komendantem podobwodu został zawodowy oficer por. Władysław Wojas ps. „Dąb”, a podobwód otrzymał kryptonim „Dęby”. W kwietniu 1944 r. podobwód ten przemianowano na 12 Pułk Piechoty AK Ziemi Wadowickiej, którego dowódcą - już w stopniu kapitana, pozostał nadal W. Wojas. Zastępcą dowódcy pułku został A. Piekarcz pseudonim „Lep”. W lipcu dowództwo naczelne AK powołało do życia Grupę Operacyjną „Śląsk Cieszyński” z gen. bryg. Brunonem Olbrychtem ps. „Olza” na czele. W jej skład wszedł również 12 PP AK Ziemi Wadowickiej. W dniu 15 sierpnia na górze Draboż nastąpiło scalenie 12 PP AK z oddziałami Batalionów Chłopskich, działającymi na tym samym terenie.

IV batalion 12 PP AK obejmował gminę zbiorową Przytkowice. W „Mądrykówce” mieściła się główna kwatera dowódcy tego batalionu, A. Piekarza ps. „Lep”, a okresowo również samego dowódcy pułku, W. Wojasa ps. „Dąb”, którzy bardzo często przebywali w Zarzycach Wielkich i Zarzycach Małych i stąd wydawali wiele rozkazów i dyspozycji.

Trzykrotnie pod zmienionym nazwiskiem odwiedzał te okolice gen. bryg. Brunon Olbrycht ps. „Olza”, który przez wiele dni konspiracyjnie zamieszkiwał w domu zakonnym sióstr szarytek w sąsiednich Zebrzydowicach, gdzie został przez Niemców aresztowany. „Mądrykówka” stanowiła również miejsce narad sztabów dowódczych oddziałów i 12 PP AK. Na przełomie września i października 1943 r. A. Piekarcz przeprowadził w „Mądrykówce” tygodniowy kurs dla kandydatów do oddziału dywersyjno-sabotażowego „Setka”. Ćwiczenia praktyczne dla uczestników kursu, a także dla zorganizowanego w lipcu 1944 r. oddziału partyzanckiego „Setka-part.” odbywały się w lesie Duch, na pograniczu Izdebnika i Zarzyc Małych. Po akcjach na

niemieckie transporty partyzanci urządzali w „Mądrzykówce” tymczasowe składy zdobytej broni.

Likwidacja całej tej szeroko rozwiniętej i długotrwałej działalności konspiracyjnej nastąpiła w dniu 6 listopada 1944 r., podczas pacyfikacji wsi: Leńcze, Podolany, Zarzyce Małe i Zarzyce Wielkie. Niemcy wykryli wówczas i zabrali dużą ilość materiałów konspiracyjnych, w tym: powielacze, archiwalne tajne druki, urządzenia szpitala itp. Aresztowali Andrzeja Mądryka ps. „Twardy”, jego córkę Olgę ps. „Luna” - łączniczkę AK, którzy prawdopodobnie zginęli w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu. Uratowała się tylko ppor. Anna Mądrykowa ps. „Czarna”, która w przeddzień pacyfikacji wyjechała do Krakowa. W konspiracji pełniła funkcję oficera do spraw sanitarnych w IV batalionie. A. Piekarzowi i W. Wojasowi udało się zbiec. Willę „Mądrzykówkę” Anna Mądrykowa zaraz po wojnie sprzedała, a sama na stałe przenieśli się do Krakowa.

Pacyfikacja wsi: Leńcz, Podolan, Zarzyc Wielkich, Zarzyc Małych i części Izdebnika

6 listopada 1944 roku od wczesnych godzin rannych Niemcy obstawili tereny wyżej wymienionych wsi i zaczęli pacyfikować ten teren. Grupy operacyjne rozeszły się po okolicy przetrząsając każde zabudowanie.

Aresztowanych mężczyzn doprowadzono ku kościołowi w Leńczach. Drugim miejscem zbornym był dom Władysława Treli w Zarzycach Wielkich gdzie ściągano aresztowanych. Jednak dzięki temu że w Leńczach zapalono stóg z sianem i słomą na łąkach dworskich oraz zabudowania w Zarzycach Wielkich, sporej ilości ludności udało się wycofać i wydostać z obszaru pacyfikacji. Ponadto wykorzystano teren zalesiony Leńcz, Zarzyc Wielkich i Małych. Łącznie aresztowano 58 mężczyzn i 2 kobiety.

Mieszkańcy Zarzyc Wielkich przynależą do Kościoła Parafialnego w Leńczach. Od początku powstania byli z nią związani o czym świadczą akta erekcyjne.

Parafię Leńcze erygował w dniu 31 marca 1530 roku biskup krakowski Piotr Tomicki (jej granice zachowały się do dnia dzisiejszego) i konsekrował drewniany kościół pod wezwaniem św. Piotra i Pawła Apostołów. W skład tej nowo utworzonej parafii jak mówią akta erekcyjne weszły obok Leńcz Górnych - Leńcze Dolne zwane później Podolany, oraz Zarzyce Wielkie i Zarzyce Małe. Pierwszym duszpasterzem nowo

utworzonej parafii został jak mówi akt erekcyjny Ks. Daniel. Imiona następnych poznano w oparciu o księgi metrykalne a więc dopiero z XVII w. I tak w latach 1648 - 1650 duszpasterzował Ks. Feliks Branecki, po nim księgi wymieniają 39 kapłanów. Źródłem następnych informacji o życiu i działalności Parafii Leńcze są również księgi metrykalne. Najstarszymi z nich są: Księga ochrzczonych z 1655 r., Księga zaślubionych z 1777 r., Księga zmarłych z 1784 r. i Księga bierzmowanych z 1857 r. Na początku XX wieku tj. po upadku Księstwa Warszawskiego a więc po roku 1816 parafia Leńcze na skutek zmian granic diecezji krakowskiej dostała się pod władzę biskupów tarnowskich, aby ponownie w roku 1879 powróciła do diecezji krakowskiej. Pod koniec XIX wieku parafię zamieszkiwało 1505 Katolików i 20 Żydów. Nowy kościół zbudowano z ofiar parafian za proboszcza ks. Józefa Gacka w latach 1931 - 1938, na miejscu starego, który został rozebrany w 1934 roku. Kościół w Leńczach zaprojektował architekt Zygmunt Gawlik (twórca katedry w Katowicach, kościoła w Niepokalanowie, fot. 3).

(fot.3)

Budowa wieży kościelnej została ukończona w latach 1958 - 1959 za proboszcza ks. Kacpra Puchalskiego. Wystrój wnętrza prezbiterium, polichromia i witraże za proboszcza ks. Kazimierza Rybaka (fot. 6).

Obecny wygląd (malowanie wewnątrz kościoła i tynkowanie zewnętrzne) ks. Edward Antolak (fot. 4) i (fot. 5).

(fot. 4)

(fot. 5)

Opodal kościoła znajduje się cmentarz parafialny wraz z wybudowaną kaplicą cmentarną.

III. Inwentaryzacja zasobów

1. Infrastruktura techniczna

Drogi

Rozciągniętą wieś Zarzyce Wielkie przecina mniej więcej w środku odcinek drogi powiatowej nr 1785K, która łączy się z drogą powiatową nr 1876K biegnącą przez Leńcze wzdłuż linii kolejowej. Krzyżujące drogi łączą się przed stacją kolejową Leńcze. Drogi gminne to: droga „Przez Wieś” (długość ok. 2,1 km – nawierzchnia bitumiczna), droga „Szkoła” (długość ok. 0,45 km – nawierzchnia bitumiczna), droga „Pod Kamienną Górę” (długość ok. 2,98 km, położona na terenie wsi Zarzyce Wielkie i Brody – nawierzchnia bitumiczna). Drogi lokalne dojazdowe o łącznej długości ok. 2,3 km – nawierzchnia utwardzona.

Media

W miejscowości Zarzyce Wielkie funkcjonuje zbiorcza sieć wodociągowa obsługiwana przez Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Długość sieci wodociągowej to ponad 11 km, w tym długość przyłączy domowych ok. 6 km. Liczba przyłączy 119. Biorąc pod uwagę średnią wartość zużycia wody miejskiej przez mieszkańców Zarzyc Wielkich należy wnioskować, iż obok zaopatrzenia z sieci miejskiej gospodarstwa korzystają z przydomowych źródeł zasilania w wodę tj. studni.

Teren wsi nie jest wyposażony w system kanalizacji zbiorczej. W zakresie gospodarki ściekowej funkcjonują rozwiązania indywidualne (osadniki lub oczyszczalnie przydomowe).

Sołectwo Zarzyce Wielkie jest zelektryfikowane, obsługę ludności prowadzi „Enion” Zakład Energetyczny w Wadowicach.

Obsługę pocztową mieszkańców Zarzyc Wielkich zapewnia Urząd Pocztowy w Kalwarii Zebrzydowskiej z siedzibą w Kalwarii Zebrzydowskiej. Na obszarze sołectwa dostępna jest zarówno sieć telefoniczna Telekomunikacji Polskiej S.A. jak i sieci wszystkich działających w kraju operatorów połączeń komórkowych.

Wieś posiada sieć gazu ziemnego, którą obsługuje Karpacka Spółka Gazownictwa.

2. Zasoby kulturowe, przyrodnicze i szlaki turystyczne

Dom Wycieczkowy "Dwór"

Obiekt świadczący usługi noclegowe i gastronomiczne. Jest jednym z nielicznych na terenie gminy, który prowadząc tego rodzaju działalność pozostaje w rejestrze Urzędu Marszałkowskiego i jest skategoryzowanym oraz zaszeregowanym decyzją Wojewody Małopolskiego obiektem hotelarskim.

Dom Wycieczkowy kat. III podlega cyklicznemu nadzorowi i kontroli UMWM w zakresie gwarancji jakości usług zgodnie z nadaną kategoryzacją.

Działalność o charakterze turystycznym jest w nim prowadzona od 1975 r.

Budynek podworski stojący w obszernym ogrodzie został wpisany jako dobro kultury do rejestru zabytków w roku 1994 (A-619/94), prowadzi swą działalność opierając się na znakomitym położeniu w centrum szlaków wycieczkowych (Oświęcim – Wadowice – Kalwaria Zebrzydowska – Wieliczka – Kraków – Zakopane) i dogodnej komunikacji drogowej, kolejowej, oraz bezpośredniej bliskości Portu Lotniczego Balice. Obiekt ten, o cechach klasycystycznych, jest ośrodkiem niewielkiej resztówki podworskiej (około 15 ha), która na początku XX w. stanowiła własność J. Rybickiego. Podczas okupacji niemieckiej (1939-1945) należała ona do dr Adama Klimy, który był związany z podziemną działalnością ruchu oporu.

Zabytkowy charakter obiektu jest problemem jego rozwoju, lecz równocześnie niepodważalnym atutem docenianym przez klientów.

Do dyspozycji gości jest: 50 miejsc noclegowych, stołówka, dwu hektarowa resztówka parku, miejsca do grillowania, biwakowania, ognisko, urządzenia rekreacyjno-sportowe.

Obiekt systematycznie modernizowany. Baza noclegowa w rozbudowie.

Działalność Domu Wycieczkowego to przede wszystkim obsługa: wycieczek szkolnych, kolonii letnich, grup pielgrzymkowych, oraz imprez okolicznościowych dla mieszkańców gminy.

(fot. 6)

Z usług wycieczkowych korzystają klienci z całego kraju i europy.

Skromny wycinek działalności ostatnich lat to: udana współpraca z LZS Leńcze przy organizacji dorocznych obozów sportowych dla: TS Wisła Kraków i WKS Śląsk Wrocław. Organizacja obozów PCK dla młodzieży Niemieckiej. Doroczna obsługa wymiany młodzieży licealnej Polsko - Francuskiej, Szkockiej, Tureckiej.

Działalność firmy opiera się przede wszystkim na współpracy z okolicznymi usługodawcami. Dotyczy to nie tylko: transportu, zaopatrzenia, ubezpieczeń, opieki zdrowotnej, opieki kwalifikowanej dzieci i młodzieży. Także usług specjalistycznych takich jak: przewodnictwo, oprawa kulturalna imprez, hippika, serwis sprzętu sportowego i turystycznego itp.

Tak szerokie pole dla działalności DW „Dwór” i perspektyw rozwoju wsi pod kątem zagospodarowania turystycznego jest możliwe nie tylko ze względu na dogodne położenie geograficzne, lecz przede wszystkim ma związek z akceptacją zmian i otwartością społeczności naszej wsi. Jej gościnnością docenianą przez turystów, a zarazem dbałością o tradycyjne formy współżycia społecznego gwarantujące bezpieczeństwo i pomoc w sytuacjach trudnych.

Szlaki turystyczne

W miejscu, w którym główna droga skręca w lewo (pn. zach.), żółty szlak odchodzi od niej ukośnie w prawo (pn. wsch.), mija przepust nad potokiem Solca, zatacza głęboki łuk w kierunku południowo-wschodnim i trawiastą ścieżką stromo wspina się wśród pól i łąk. Po około 700 m podążając dróżką prowadzącą na wprost, błotnistym wąwozem, nie dochodząc do grzbietu wzgórza, skręcamy w lewo (wsch.) i dążymy wzdłuż zbocza. Osiągamy otwarty grzbiet Ostrego Działu, którym prowadzi gruntowa droga (8 km).

Żółty szlak skręca na tę drogę w lewo (pn. wsch.), natomiast drogą na wprost prowadzi nieznakowana trasa do Izdebnika i Biertowic. Z grzbietu Ostrego Działu roztacza się rozległa panorama, podobna do tej przed Zarzycami Wielkimi.

Po kilkuset metrach żółty szlak opuszcza grzbiet Ostrego Działu, lewą (pn.) stroną obchodzi jego kulminację Barglicę (361 m), a prawą (pd.) stroną zygzakami omija trudno dostępne, porośnięte chaszczami jary i parowy, zwane lasem Duch. W tym lesie odbywały się praktyczne ćwiczenia terenowe i tajne spotkania konspiratorów i partyzantów z 12 Pułku Piechoty Armii Krajowej Ziemi Wadowickiej. Za lasem Duch, żółty szlak ostatecznie przybiera kierunek północny i dochodzi do poprzecznej drogi asfaltowej, prowadzącej z Izdebnika do Zarzyc Małych i Leńcz. Zabudowania, które stoją naprzeciw wylotu naszej dróżki, należą do Izdebnika, ale teren, położony na lewo (pn.) od nich jest już w Zarzycach Małych.

Zasoby przyrodnicze

Zespół parkowy przy dworze wpisany jest na listę dziedzictwa przyrody. Rosną w nim stare drzewa tj. lipy, dęby, wiązy, klony, kasztany i akacje, tworząc urocze alejki.

(fot. 7)

- **Sieć rzeczna** - do najważniejszych rzek Pogórza Karpackiego należą dwie rzeki: Skawa oraz Skawinka, zwana w swym górnym biegu (od źródeł po Radziszów) Cedronem. Do zlewni Cedronu należą wszystkie potoki od góry Pyrczek, które nie posiadają nazw własnych, jak również ciek wodny. Rzeką Cedron płynie korytem o szerokości 12 metrów i ma niewielki spadek. Rzeką głównie zasilana jest opadami atmosferycznymi, oraz wodami gruntowymi. Najwyższy poziom rzeki występuje na przełomie zimy i wiosny, a najniższy jesienią.
- **Lasy i zagajniki** - większym kompleksem leśnym są tereny Państwowego Gospodarstwa Leśnego, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Andrychów, przeznaczone na tereny turystyczne i rekreacyjne. W okolicy znajdują się kompleksy lasów Nadleśnictwa Myślenice, tzw. „Zawale”, łączące się z kompleksem lasów Hallerowskich. Na południu za rzeką Cedron, znajdują się duże kompleksy leśne w Izdebniku, Zarzycach Wielkich i Zarzycach Małych. Na terenie Zarzyc Wielkich spotykamy również duże skupiska drzew i zagajników (zwłaszcza wokół cieków wodnych). Między polami i przy gospodarstwach występuje różnorodny drzewostan – lipy, kasztany, buki, dęby, jesiony, klony, topole, graby, modrzewie, sosny, świerki, jodły. Nad potokami rosną maliny, ostrężnice, jarzębina, jagody, poziomki a w lasach

i zagajnikach grzyby. Na obszarach tych działa Koło Łowieckie „Jarząbek” mające swą siedzibę w pobliskiej Kalwarii Zebrzydowskiej. Dzięki działalności koła powstają liczne ambony i paśniki dla zwierząt.

- **Fauna i flora** - w wyższym odcinku rzeki Cedron od źródeł po Radziszów występują następujące gatunki ryb: pstrąg potokowy, kleń, świnka. Na terenie wsi możemy spotkać wiewiórkę, sarnę, dziką, lisa, łanię, jelenia, kuropatkę czy bażanta. Z ptaków występujących na terenie sołectwa możemy wymienić wróble, szpaki, dzięcioły, słowiki, sikorki, gile, jaskółki, gołębie, sowy, sójki, gawrony, kawki oraz bociany. Wiosną pomiędzy drzewami możemy zaobserwować zakwitające zawilce, przebiśniegi, pierwiosniki czy też konwalie. Zebrać możemy: jarzębinę, jagody, poziomki, maliny, ostrężnice. A z lasów i zagajników grzyby.

(fot. 8)

3. Infrastruktura społeczna i uwarunkowania aktywności społecznej

Oświata

Działania edukacyjne realizuje działająca od czerwca 1905 roku Szkoła Podstawowa. Szkoła zawsze była i jest ośrodkiem życia kulturalnego dla miejscowej ludności. Udział dzieci, młodzieży i grona pedagogicznego w licznych uroczystościach religijno - patriotycznych należał zawsze do tych ważnych wydarzeń, który często

odnotowywano w kronice szkoły. Z uwagi na małą liczbę uczniów w szkole realizowana jest edukacja podstawowa.

(fot. 9)

Szkoła Podstawowa w Zarzycach Wielkich

KALENDARIUM

Rok szkolny 1905/1906 - powołanie tzw. Klasy Ekspozowanej Szkoły Ludowej w Leńczach.

Nauka odbywa się w wynajętej u gospodarza izbie.

Rok szkolny 1906/1907 –szkoła staje się osobną placówką pod nazwą Szkoła Ludowa Pospolita.

Rok 1907 – zakup gruntu pod budowę własnego budynku szkoły.

Rok 1910 – poświęcenie kamienia węgielnego pod budowę szkoły.

Rok 1911 – sierpień - poświęcenie i oddanie budynku do użytku.

Rok 1911/1912 – rozpoczęcie nauki w nowym budynku.

Rok 1913 – wykonanie ogrodzenia sztachetowego wokół szkoły.

1914 – 1918 - lata I wojny światowej – nauka odbywa się przez całą wojnę, jednak odnotowano niską frekwencję, gdyż dzieci musiały pomagać matkom w pracach gospodarskich, bo ojcowie poszli na wojnę. Lata międzywojenne są słabo udokumentowane w kronice.

Nauka odbywa się cały czas, lecz ciągle jest walka o istnienie tej szkoły jako samodzielnej placówki.

Lata 1939 – 1945 – czas wojny, szkoła prowadzi nauczanie, jednak z częstymi przerwami w zimie z powodu braku opału.

Lata powojenne są również trudne dla szkoły, jednak ciągle istnieje i prowadzi działalność.

W 1949 roku długoletnia kierowniczka szkoły - Henryka Kleiber odchodzi.

Stanowisko kierownicze obejmuje Pani Irena Nałódka.

Rok 1964 – zatwierdzenie planów rozbudowy szkoły.

Lata 1965 – 1968 – budowa szkoły.

Rok 1968 - rozpoczęcie nauki w nowym budynku szkoły
- reforma oświaty wprowadza 8-letnią szkołę podstawową
- wszystkie klasy są łączone.

Rok 1971 - 19 maj – uroczystość nadania szkole imienia Tadeusza Kościuszki.

Rok 1999/2000 – reforma oświaty wprowadza 6-letnią szkołę podstawową.

Rok 2000 - 4 czerwiec - „Jubileuszowe spotkanie pokoleń” w 95 rocznicę istnienia szkoły.

Rok 2005 - 4 czerwiec – Jubileusz 100-lecia szkoły.

Od 2000 roku:

Po reformie oświaty szkoła Podstawowa została szkołą sześcioklasową.

Niż demograficzny sprawił, że z roku na rok liczba dzieci zmniejsza się.

Rok szkolny:

2000/2001 - 64 dzieci

2001/2002 - 62 dzieci

2002/2003 - 58 dzieci

2003/2004 - 51 dzieci

2004/2005 - 50 dzieci

2005/2006 – 55 dzieci

2006/2007 – 63 dzieci

2007/2008 – 66 dzieci

2008/2009 – 64 dzieci

2009/2010 – 62 dzieci

Perspektywy na przyszłość są optymistyczne.

Z roku na rok w szkole uczy się coraz więcej dzieci i wszystko wskazuje na to, że szkoła będzie trwać w dobrej kondycji, służąc społeczeństwu.

Od roku 2000/2001 w szkole uczą:

Pełnozatrudnieni:

1. mgr Wiesława Knawa - dyrektor szkoły
2. mgr Jolanta Godula - nauczycielka j. polskiego
3. mgr Jadwiga Janocik - nauczycielka historii i plastyki
4. mgr Anna Gałkowska – nauczycielka przyrody
5. mgr Dorota Łyczak - nauczycielka matematyki i techniki
6. mgr Renata Ożóg -nauczycielka oddziału przedszkolnego
7. mgr Urszula Rachwał - katechetka
8. mgr Dorota Skołyszewska - nauczycielka kształcenia zintegrowanego
9. mgr Beata Zając -nauczycielka kształcenia zintegrowanego
10. mgr Marta Żak - nauczycielka kształcenia zintegrowanego

Niepełnozatrudnieni:

1. mgr Bogdan Oczkowski- nauczyciel muzyki
2. mgr Józef Nowak - nauczyciel informatyki
3. ks. Edward Antolak - religia

Dyrektor i Grono Pedagogiczne współpracują z Komitetem Rodzicielskim przy organizacji uroczystości i imprez szkolnych, a także wycieczek czy konkursów. Wszyscy nauczyciele pracują z ogromnym zaangażowaniem, by osiągać jak najlepsze wyniki. Potwierdzają to chociażby wyniki sprawdzianu po klasie VI. Uczniowie uzyskują średnią sumę punktów wyższą niż w Gminie, powiecie czy województwie.

I tak:

- w roku 2002 - średnia 37,38/40
- w roku 2003 - średnia 32,36/40
- w roku 2004 - średnia 29,82/40
- w roku 2005 - średnia 34,2/40
- w roku 2006 - średnia 30,2/40
- w roku 2007 - średnia 25,6/40
- w roku 2008 - średnia 32,8/40
- w roku 2009 - średnia 29,54

Uczniowie biorą udział i odnoszą sukcesy w konkursach przedmiotowych, zawodach sportowych czy imprezach międzyszkolnych. Szkoła może poszczycić się finalistami konkursów przedmiotowych:

W roku 2002/2003 na taki tytuł zapracowały: Monika Burdek i Iwona Szczyrbak, a w 2003/2004 - Dorota Maliszewska i Iwona Szczyrbak.

Dużym sukcesem szkoły było zajęcie I miejsca w rywalizacji gminnej o Miecz Zebrzydowski. Sukces ten osiągnęła pięcioosobowa drużyna :

- Krzysztof Burdek
- Daniel Opyrchał
- Dorota Maliszewska
- Maria Romankiewicz
- Iwona Szczyrbak

pod opieką nauczycielki Jadwigi Janocik.

Każdego roku odbywają się wspaniałe spotkania na uroczystościach i imprezach szkolnych, takich jak Szkolna Wigilia, Choinka Noworoczna, Dzień Babci czy Festyn Rodzinny z okazji Dnia Matki, Dziecka i Ojca. Te wydarzenia dokumentowane są fotografią, by po latach ze wzruszeniem wspominać chwile uchwycone aparatem.

Mimo niedostatków finansowych z roku na rok następowała poprawa warunków pracy i nauki. Było to możliwe dzięki pomocy Rodziców, dofinansowania z gminy oraz oszczędzaniu

Rok 2000/2001.

- pomalowano sale lekcyjne;
- wykonano remont korytarzy;
- dolny korytarz wyłożono "cegiełką" i boazerią;
- wykonano nowe meble do klas;
- przystosowano salę lekcyjną do potrzeb wychowania fizycznego;
- podłączono szkołę do wodociągu miejskiego.

Rok 2002:

- zorganizowano pracownię komputerową;
- Komitet Rodzicielski zakupił biurka, sfinansował koszty zabezpieczenia pracowni (kraty w oknach i drzwiach);
- rodzice zakupili 15 krzesel;
- wymieniono 6 okien.

Rok 2003.

- oddano do użytku oczyszczalnię ścieków.
Koszt - 67 tyś. Gmina zrealizowała inwestycję i szkoła jako pierwsza oczyszcza ścieki.

Rok 2004.

- wykonano nową bramę wejściową i 60 metrów ogrodzenia;
- koszty pokrył Komitet Rodzicielski;
- wymieniono 12 okien na ścianie północnej;
- (przy współfinansowaniu KR-6 tyś. zł)

Rok 2005.

- w czasie ferii zimowych wykonano kapitalny remont łazienek; wymieniono okna, grzejniki, rury, doprowadzono ciepłą wodę, ściany i podłogi wyłożono kafelkami.

Kolejne lata.....

Rok 2006.

- Wymieniono okna na dolnym korytarzu i w szatni oraz drzwi wejściowe;
- Zakupiono stoliki i ławki do jadalni;
- Zakupiono sprzęt do gier – piłkarzyki;
- Zakupiono sprzęt sportowy;
- Wyłożono wykładziną sportową podłogę w zastępczej sali gimnastycznej.

Rok 2007.

- Wymieniono okna w bibliotece i kancelarii szkoły;
- Odmalowano klasę I, wykonano tam podłogę panelową, zakupiono piękne, nowe mebelki.

Rok 2008.

- W czasie ferii zimowych pomalowano klasy II i III i wykonano tam podłogi panelowe.

Na początku wakacji pomalowano sale lekcyjne na parterze i położono nowe podłogi. Szkoła była gotowa do rozpoczęcia nowego roku, gdyby nie zdarzenie.

4 sierpnia miała miejsce awaria – w łazience na piętrze pękła rurka. Skutki były dotkliwe. Wszystkie podłogi /nowe/ trzeba było wymienić, sale na parterze osuszyć i pomalować. Instalacja elektryczna, która służyła 40 lat, po zalaniu musiała być wymieniona. Na szczęście szkoła była ubezpieczona więc większą część kosztów pokryto z odszkodowania.

Do pomocy w usuwaniu skutków włączyli się wszyscy: nauczyciele, pracownicy, rodzice.

Dzięki wspólnemu, heroicznemu wysiłkowi rok szkolny 2008/2009 rozpoczęliśmy 1 września, chociaż jeszcze w trudnych warunkach.

2 sale lekcyjne nie mogły być użytkowane. W pełnym komforcie zaczęliśmy pracować dopiero od 2 listopada.

W listopadzie udało się jeszcze przy sprzyjającej pogodzie wykonać ocieplenie i elewację ściany wschodniej i północnej, a także położyć kostkę brukową na wejściu do szkoły.

Rok 2009.

- W maju wykonano docieplenie ściany zachodniej i południowej oraz elewację. Wymienione zostały wszystkie rynny na budynku szkoły. Ze środków Rady Rodziców zakupiono płytki ceramiczne na wykonanie schodów wejściowych do szkoły oraz nowej podłogi w szatni szkolnej. Wszystkie prace wykonał pracownik szkoły. Szkoła prezentuje się teraz estetycznie i pięknie.

Ochotnicza Straż Pożarna

OSP w Zarzycach Wielkich została założona w 1964 r., obecnie liczy 46 strażaków, w tym: 26 czynnych, 2 honorowych i 11 - drużyna młodzieżowa. Posiada w swoich zasobach budynek remizy strażackiej z dwoma garażami i zapleczem a w nich samochód marki Citroen Jumper (GLM8) z pełnym wyposażeniem w sprzęt ratowniczo – gaśniczy, samochód pożarniczy (beczkowóz) marki MAGIRUS (GBA 2,5/24) – z wyposażeniem gaśniczym.

(fot. 10)

W budynku znajduje się sala balowa z kuchnią i zapleczem, chłodnia, biuro, szatnia i sanitariaty. Kuchnia wyposażona jest w naczynia, straż posiada także zastawy stołowe wypożyczane np. na wesela.

Sala przeznaczona jest na organizację imprez wiejskich, spotkań, szkoleń, zebrań wiejskich, zebrań Rady Sołectkiej i różnych innych organizacji ściśle współpracujących ze sobą. Użyczana jest również mieszkańcom na uroczystości rodzinne. W budynku jest też pomieszczenie (z osobnym wejściem) wykorzystywane przez młodszych mieszkańców wsi jako klub spotkań.

OSP posiada ogrodzony teren za remizą, gdzie jest wyrównany teren i wykonane zadanie z przeznaczeniem na imprezy plenerowe np. festyny. Straż posiada również poniżej drogi nieruchomość rolno - budowlaną, która może być wykorzystana

jako teren rekreacyjny na potrzeby wsi. W dalszym ciągu istnieją potrzeby doposażenia OSP w sprzęt niezbędny do swojej działalności (zwłaszcza nowy beczkowóz).

Rozwój cywilizacji, postęp w każdej dziedzinie życia stawiał i stawia przed strażą pożarną coraz to nowsze wyzwania. To, co było jej głównym celem w momencie jej powstania, czyli gaszenie pożarów, obecnie stanowi tylko 30% wszystkich interwencji druhów ochotników. Pozostałe wyjazdy dotyczą usuwania skutków powodzi, wicher i wypadków komunikacyjnych.

Na dzień dzisiejszy celem OSP Zarzyce Wielkie jest prowadzenie działalności mającej na celu:

zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami, udział w akcjach ratowniczych przeprowadzonych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń, informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi, rozwijanie wśród członków ochotniczej straży

pożarnej kultury fizycznej i sportu, prowadzenia działalności kulturowo – oświatowej i rozrywkowej.

Opieka zdrowotna

Podstawową opiekę zdrowotną mieszkańcom Zarzyc Wielkich zapewnia Ośrodek Zdrowia w Leńczach, Kalwarii Zebrzydowskiej i Wadowicach a specjalistyczną i szpitalną Powiatowa Przychodnia Specjalistyczna oraz Szpital Powiatowy im. Jana Pawła II w Wadowicach.

Aktywność społeczna mieszkańców (kultura, sport i rekreacja itp.)

Radny, Rada Sołecka z sołtysem, druhowie strażacy oraz nauczyciele są głównymi liderami działającymi na rzecz rozwoju lokalnego, wzmocnienia więzi sąsiedzkich i aktywizacji potencjału społecznego. Podobną funkcję - aktywizacji dzieci, młodzieży i rodziców - pełni także Szkoła Podstawowa. Aktywność sportową wśród mieszkańców, zwłaszcza wśród młodzieży szerzona jest poprzez działający w ościennym sołectwie Leńcze Klub Sportowy „Leńczanka”. Z uwagi na dogodne położenie obiektów sportowych tego klubu dla mieszkańców Zarzyc Wielkich, klub jest miejscem z którego chętnie korzystają mieszkańcy rozwijający i krzewiący kulturę fizyczną.

Uwarunkowania i kierunki przeznaczenia terenu

Dokumenty planistyczne dotyczące zagospodarowania terenu określają specyfikę miejscowości Zarzyc Wielkie, jako miejscowości o silnych tradycjach osadnictwa wiejskiego, dominacji indywidualnych funkcji mieszkaniowych wraz z różnymi formami działalności rzemieślniczej i gospodarczej z jednoczesnym utrzymaniem produkcji rolniczej oraz umożliwieniem agroturystyki oraz różnych form rekreacji.

4. Cele i priorytety Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska w kontekście Planu Odnowy Miejscowości Zarzyce Wielkie.

W Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska określono cele strategiczne i priorytety rozwoju w skali całej Gminy. Na podstawie diagnozy stanu istniejącego, biorąc pod uwagę rozwój Gminy Kalwaria Zebrzydowska Cel Główny Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska określono jako:

Dalsze podnoszenie atrakcyjności Gminy Kalwaria Zebrzydowska jako miejsca pielgrzymowania.

Działania konieczne dla zrealizowania Celu Głównego ujęto w czterech grupach tematycznych, określonych jako Domeny Strategiczne, które wzajemnie się uzupełniają.

- poprawa stanu środowiska naturalnego,
- rozbudowa infrastruktury drogowej,
- aktywizacja rozwoju gospodarczego i turystycznego gminy,
- poprawa infrastruktury społecznej.

Plan działań służących realizacji przyjętej strategii obejmuje najważniejsze zadania – w tym inwestycyjne, polityki oraz programy składające się na Plan Rozwoju Gminy, których podjęcie i realizację uznaje się za niezbędne dla osiągnięcia założonych celów strategii rozwoju Gminy i które znajdą swoje odzwierciedlenie w kolejnych latach w szczegółowych planach działania oraz budżecie gminy.

W zgodzie z zasadą strategicznego planowania i zarządzania w każdej dziedzinie objętej strategią wyznaczone są specyficzne cele cząstkowe (szczegółowe), a także mierniki ich realizacji, niemniej wszystkie one powinny spójnie składać się na osiąganie postępów w realizacji czterech celów głównych – strategicznych – rozwoju Gminy.

Poprawa stanu środowiska naturalnego

Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej.

Uporządkowanie gospodarki odpadami.

Edukacja w zakresie ochrony środowiska.

Dbłość o walory krajobrazowe.

Rozbudowa infrastruktury drogowej.

Poprawa i rozbudowa sieci drogowej (w tym poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę chodników).

Aktywizacja rozwoju gospodarczego i turystycznego gminy.

Stworzenie możliwości do inwestowania w gminie.

Wypromowanie gminy w zakresie rozwoju rzemiosła i turystyki.

Integracja branżowa środowiska rzemieślniczego i rolniczego.

Organizacja gospodarstw agroturystycznych.

Poprawa infrastruktury społecznej.

Poprawa istniejącej bazy sportowo-edukacyjno – kulturalnej.

Rozwój społeczeństwa informacyjnego.

Poprawa infrastruktury służby zdrowia.

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości Zarzyce Wielkie uwzględnia zawarte w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Kalwaria Zebrzydowska celowe założenie na lata 2007-2013 - określenie warunków i możliwości dla realizacji nadrzędnego celu publicznego Gminy, czyli utworzenia ogólnodostępnych terenów przestrzeni publicznych realizujących przede wszystkim funkcje komunikacyjne, skoordynowane z położeniem strategicznych terenów funkcji mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych oraz usługowych infrastruktury, jak również związanych z rozwojem rekreacji, sportu i turystyki, a także realizację zrównoważonego rozwoju przestrzennego opartego na zmianie jakościowej a nie tylko ilościowej terenów zurbanizowanych oraz zabudowanych, z jednoczesnym uwzględnieniem specyfiki i odrębności Miasta oraz poszczególnych Sołectw.

5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT

wykonana na potrzeby Planu Odnowy Miejscowości Zarzyce Wielkie

<u>MOCNE STRONY</u>	<u>SŁABE STRONY</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Dobra infrastruktura komunikacyjna, • Dobrze rozwinięta sieć drogowa, • Zorganizowana gospodarka odpadami stałymi, • Bliskość Kalwarii Zebrzydowskiej i Wadowic – miejsc przyciągających rzesze pielgrzymów, • Mała odległość wsi od władz gminnych i powiatowych, • Całkowite zaspokojenie potrzeb zaopatrzenia w wodę, • Dobrze rozwinięta infrastruktura telekomunikacyjna, • Dobra współpraca z władzami gminnymi, • Coraz większe zainteresowanie mieszkańców takiej aglomeracji jak Kraków i nie tylko chęcią zamieszkania w tej miejscowości, • W miarę czyste środowisko z uwagi na brak przemysłu, • Aktywne działania miejscowej jednostki OSP, • Aktywne działania miejscowego klubu LKS Leńcze, • Ciekawa rzeźba terenu typowa dla obszarów podgórskich, • Położenie geograficzne i administracyjne miejscowości – blisko aglomeracji krakowskiej i śląskiej, • Tereny pod budownictwo mieszkaniowe i działalność gospodarczą, • Istnienie orkiestry dętej, Scholi, KGW, oazy, • Tradycje pracy na rzecz społeczeństwa, • Tereny niezagospodarowane, • Bliskość ośrodków szkolnictwa wyższego, • Rozbudowana sieć gazowa, • Dostępność do placówek oświatowych, • Funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej, 	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuregulowana gospodarka ściekowa, • Zły stan nawierzchni dróg i brak chodnika dla pieszych (nadmierne wykorzystanie dróg przez transport ciężki), • Wąskie drogi (brak tzw. „mijanek”), • Brak gospodarstw agroturystycznych, • Brak selektywnej zbiórki odpadów, • Brak dostępu do sieci komputerowej i internetowej, • Brak małej przedsiębiorczości stwarzającej miejsca pracy, • Brak środków finansowych na poprawę estetyki wsi, • Brak możliwości spędzania wolnego czasu przez miejscową młodzież i dzieci, • Brak infrastruktury turystycznej zapewniającej rozwój sportu i rekreacji - brak wyznaczonych miejsc do organizowania szerszych imprez sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych i rozrywkowych, • Brak otwartych imprez kulturalnych i turystycznych promujących sołectwo w skali regionu i kraju, • Słaba komunikacja PKP i PKS w dni wolne od pracy i brak przystanków w centrum miejscowości, • Niezagospodarowane walory turystyczne sołectwa (brak punktów widokowych wraz z zapleczem, brak ścieżek rowerowych, brak bazy noclegowo-gastronomicznej dla turystów), • Słabe poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, • Wandalizm, • Słabe zasilanie energetyczne na niektórych liniach, • Brak przedszkola, • Mentalność społeczna, • Brak oddzielnego „podziału” w szkole pomiędzy gimnazjalistami a dziećmi

<ul style="list-style-type: none"> • Wolne tereny pod inwestycje, • Bliskość oferty kulturalnej Kalwarii Zebrzydowskiej i Wadowic, • Aktywność, przedsiębiorczość mieszkańców, • Bliskość granicy państwa, • Wzrastająca liczba coraz lepiej wykształconych ludzi młodych, • Dobry dostęp do Szpitala Powiatowego. 	<p>ze szkoły podstawowej (brak osobnego wejścia, szatni, mała ilość sal lekcyjnych).</p>
--	--

<u>SZANSE</u>	<u>ZAGROŻENIA</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie przez samorząd inicjatyw lokalnych, • Pomoc finansowa od władz gminnych w Kalwarii Zebrzydowskiej, • Możliwość pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych i europejskich – na rewitalizację środowiska i dziedzictwa kulturalnego, • Rozwój ruchu pielgrzymkowego i turystycznego, • Rozwój agroturystyki, ekoturystyki i bazy noclegowej, • Wzrost zapotrzebowania na zdrową żywność, • Poprawa stanu technicznego oraz infrastruktury drogowej , regulacja prawna dróg, • Dbalność o środowisko, ekologię i estetykę, • Programy i fundusze na rozwój małych przedsiębiorstw, • Rozwój aktywności społecznej i przedsiębiorczej mieszkańców, • Kapitał ludzki – wzrost poziomu kształcenia wyższego, • Bliskość ośrodków oferujących wyższe wykształcenie, • Utworzenie przedszkola, • Ujednoczenie przepisów prawnych, • Poprawa bezpieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymujące się wysokie bezrobocie, • Brak instrumentów redukcji bezrobocia i wspierania przedsiębiorczości, • Pogarszający się stan techniczny dróg, • Słaba sytuacja ekonomiczna rolników i mieszkańców, • Brak doświadczenia w pozyskiwaniu środków pomocowych i duże wymagania do spełnienia w celu ich otrzymania, • Brak preferencyjnych kredytów na rozbudowę bazy turystycznej i rozwój agroturystyki oraz bariera drogich kredytów, • Patologie społeczne, • Zanikanie tradycji regionalnych, • Ogólna niechęć młodzieży do uczestnictwa w czynnym życiu społecznym i kulturalnym wsi, • Niestabilna sytuacja gospodarcza Polski, • Wysokie zadłużenie sfery finansów publicznych w państwie, • Uciążliwa polityka fiskalna państwa, • Niestabilny i niespójny system prawny, • Zła polityka wobec służby zdrowia (pacjentów), edukacji (częste zmiany),

<p>mieszkańców,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dużo terenów pod mieszkalnictwo i usługi, • Przynależność Polski do Unii Europejskiej, • Uregulowanie gospodarki wodno – ściekowej, • Utworzenie Lokalnej Grupy Działania jako organizacji pomocy do realizacji strategii rozwoju obszarów wiejskich, • Napływ nowych technologii i kapitału z krajów UE, • Obniżenie barier kredytowych, • Wzrost konkurencyjności i likwidacja monopolizacji w wielu dziedzinach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak opłacalności w rolnictwie (małe gospodarstwa), • Wielkość gospodarstw nieadekwatnych do ilości osób utrzymujących się wyłącznie z pracy w rolnictwie, • Migracja części aktywnych mieszkańców za granicę, • Wynikające z odległości i ukształtowania terenu trudności w uregulowaniu gospodarki wodno – ściekowej.
---	--

IV. Plany działań i zadań wspólnoty lokalnej sołectwa Zarzyce Wielkie

1. Aktywizacja środowiska społecznego i kreowanie centrum wsi

Wzrost aktywności społecznej chcemy osiągnąć poprzez tworzenie i animowanie działalności lokalnych stowarzyszeń kulturalnych i klubów sportowych działających w ościennych sołectwach, lepsze wykorzystanie istniejących i tworzenie nowych obiektów służących zacieśnianiu więzi sąsiedzkich i realizacji zainteresowań mieszkańców. Chcemy wspierać także indywidualną aktywność gospodarczą mieszkańców popierając tworzenie nowych firm i mikroprzedsiębiorstw powiązanych z tworzeniem nowych miejsc pracy, szczególnie w zakresie usług dla ludności oraz przekształcania słabo wydolnej struktury rolnej w strukturę atrakcyjną ekologicznie oraz agroturystykę.

Temu celowi mogą służyć m.in.:

- poprawa wyposażenia obiektu (remiza OSP) służącego organizacji spotkań, imprez rodzinnych, sąsiedzkich, festynów itp. z oznaczeniem bezpiecznych ciągów komunikacyjnych prowadzących do obiektu, zagospodarowaniem otoczenia np. na plac zabaw dla dzieci; wspieranie przekształceń gospodarstw rolnych w gospodarstwa agroturystyczne oraz przekwalifikowania zawodowego osób żyjących z produkcji rolnej na rzecz lokalnie potrzebnego rzemiosła i usług dla ludności;
- podtrzymywanie i kultywowanie dawnych obyczajów religijnych i odpustowych,
- wspieranie działalności stowarzyszeń reaktywujących i podtrzymujących tradycje lokalne oraz promujących produkty charakterystyczne dla wspólnoty lokalnej;
- utworzenie Koła Gospodyń Wiejskich;
- stworzenie warsztatów sztuki ludowej;
- przeznaczanie i tworzenie innych terenów i obiektów dla spotkań społeczności lokalnej wraz z bezpiecznymi ciągami komunikacji do nich prowadzącymi
- organizacja imprez turystyczno-pielgrzymkowych, m.in. wycieczek do Krakowa, Wadowic czy Kalwarii Zebrzydowskiej przy wykorzystaniu przebiegającej nieopodal linii kolejowej;

- wspieranie przekształceń gospodarstw rolnych w gospodarstwa agroturystyczne oraz przekwalifikowania zawodowego osób żyjących z produkcji rolnej na rzecz lokalnie potrzebnego rzemiosła i usług dla ludności;

2. Dbłość o rekreację i poprawę stanu zdrowia mieszkańców oraz gości

Wzrost aktywności społecznej w tym zakresie chcemy osiągnąć poprzez rozwijanie działalności lokalnych stowarzyszeń i klubów sportowych, lepsze wykorzystanie istniejących i tworzenie nowych obiektów służących zdrowemu trybowi życia mieszkańców, a także poszerzających dostępność oferty sportowo-rekreacyjnej i podnoszących atrakcyjność miejscowości dla osób poszukujących tu wypoczynku.

Temu celowi mogą służyć m.in.:

- Współpraca z LKS „Leńczanka” przy wykorzystaniu boiska sportowego do rozgrywania turniejów piłkarskich dla dzieci i innych zawodów sportowych, organizowania festynów, pikników i innych imprez integrujących społeczność wsi Zarzyce Wielkie i Leńcze,
- wzbogacenie oferty obiektów sportowych i rekreacyjnych o ścieżki rowerowe itp. nie tylko ułatwiające zdrowy tryb życia ale pozwalające także na lepsze poznanie atrakcyjnych walorów środowiska i dziedzictwa kulturowego;
- wytyczenie i oznaczenie ścieżki rowerowej;
- budowa ścieżki zdrowia (spacerowo-rekreacyjnej);
- poszerzenie oferty zajęć rekreacyjnych dla osób starszych i niepełnosprawnych.

3. Poprawa dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa

Przez poprawę dostępności komunikacyjnej rozumiemy nie tylko zabieganie o lepszy stan dróg lokalnych i działania na rzecz jego bezpieczeństwa, ale także dostępność do Internetu, w tym z wykorzystaniem Internetu szerokopasmowego.

Zamierzenia te można osiągnąć m.in. poprzez:

- wydzielenie stref bezpiecznego ruchu lokalnego poprzez wyodrębnienie tras dla ruchu pieszego czy rowerowego a także dbałość o dobrą widoczność i właściwe oświetlenie miejsc publicznych i ciągów komunikacyjnych;
- poprawę i właściwe utrzymanie dróg lokalnych ułatwiających komunikację wewnątrz sołectwa pozwalającą na bezpieczne dotarcie do każdego gospodarstwa oraz tworzenie szlaków spacerowo-rekreacyjnych służących także poznawaniu walorów środowiska i miejsc atrakcyjnych turystycznie;
- poprawę stanu dróg stanowiących główne osie ruchu społeczności lokalnej.

4. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego

Dla podniesienia atrakcyjności turystycznej, ale także dla ułatwienia niektórych form życia religijnego mieszkańców chcemy wykorzystać element dziedzictwa kulturowego jakim jest kościół parafialny w Leńczach pod wezwaniem Św. Piotra i Pawła wpisany do rejestru zabytków. Poprzez połączenie go siecią ścieżek spacerowo-rowerowych z kapliczkami na obszarze sołectwa powstanie atrakcyjna trasa turystyczna poszerzającą ofertę rekreacji i dbałości o zdrowy tryb życia dla mieszkańców. Pragniemy także uwypuklić i popularyzować historyczny charakter naszej miejscowości i Ziemi Kalwaryjskiej.

Realizacji tych zamierzeń mogą służyć m.in.:

utworzenie szlaku turystyczno-historycznego przez Zarzyce Wielkie z możliwością prowadzenia tzw. „lekcji żywej historii” np. poświęconych II wojnie światowej.

V. Opis planowanych zadań w okresie 8 lat od dnia przyjęcia planu.

Zaproponowany wykaz zadań i działań do realizacji w latach 2011-2018 jest wykazem otwartym, który w planowanym okresie może być modyfikowany i uzupełniany w zależności od potrzeb i dostępnych środków. Planowane działania mogą być sfinansowane ze środków finansowych Programów Operacyjnych i Rozwojowych Unii Europejskiej, instytucji, urzędów wojewódzkich i powiatowych oraz budżetu gminy Kalwaria Zebrzydowska.

Wnioskodawcami w ramach środków UE mogą być m.in. Gmina, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna.

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL	SZACUNKOWY KOSZT	HARMONOGRAM REALIZACJI
		PRZEZNACZENIE		
1.	Budowa chodnika przy drodze powiatowej Nr 1785K (inwestycja już rozpoczęta) wraz z położeniem nowej nakładki na drodze do przejazdu kolejowego przy PKP Leńcze.	Poprawa bezpieczeństwa. Brak chodnika zagraża bezpieczeństwu ruchu pieszych i pojazdów. Położenie nowej nakładki spowoduje lepszy przejazd oraz poprawi bezpieczeństwo. Poprawa estetyki wsi.	Środki z budżetu powiatu + środki z PROW	2011 - 2013
2.	Przebudowa dachu na dwuspadowy na budynku Szkoły Podstawowej i Domu Nauczyciela (parter zajęty na pomieszczenia Szkoły Podstawowej) + wykonanie docieplenia i elewacji budynku Domu Nauczyciela oraz wymiana instalacji CO i elektrycznej na nową, a także montaż ogrzewania wody na energię słoneczną (kolektory).	Poprawa bazy szkolnej i edukacji. Poprawa ochrony środowiska naturalnego, zmniejszenie kosztów ogrzewania, zmniejszenie emisji CO ₂ do atmosfery, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, poprawa estetyki.	Budżet gminy, sponsorzy, fundusze unijne.	2011-2016
3.	Budowa chodnika przy drodze gminnej „Zarzyce Wielkie - Góra” oraz „Zarzyce Wielkie-Szkoła”	Poprawa bezpieczeństwa użytkowników drogi. Brak chodników zagraża bezpieczeństwu ruchu pieszych i pojazdów. Poprawa estetyki wsi.	Środki z budżetu powiatu + środki z PROW	2012 - 2018

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL	SZACUNKOWY KOSZT	HARMONOGRAM REALIZACJI
		PRZEZNACZENIE		
4.	Modernizacja budynku remizy OSP Zarzyce Wielkie od zewnątrz (ocieplenie + elewacja) i wewnątrz (min. wymiana instalacji CO, nowe sanitariaty).	Poprawienie estetyki i ochrony środowiska.	Budżet gminy, Komenda Główna Straży Pożarnej, programy Urzędu Marszałkowskiego i inne programy unijne.	2011-2017
		Modernizacja budynku na zewnątrz oraz wewnątrz poprawi funkcjonalność siedziby OSP Zarzyce Wielkie i pozwoli oszczędzać energię. Poprawa estetyki.		
5.	Zakup wozu strażackiego typu GBA (beczkowóz).	Poprawa bezpieczeństwa	Budżet gminy, Zarząd Wojewódzki ZOSP RP, Komenda Główna Straży Pożarnej, sponsorzy, środki własne	2012-2014
		Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców wsi oraz całej gminy przed klęskami żywiołowymi.		
6.	Promocja orkiestry dętej (dofinansowanie do wyjazdów), zakup instrumentów i mundurów.	Aktywacja młodzieży.	20 000 zł Urząd Marszałkowski, budżet gminy, stowarzyszenie na rzecz rozwoju gminy Kalwaria Zebrzydowska.	2011-2018
		Podnoszenie umiejętności gry na różnych instrumentach muzycznych, integracja mieszkańców, promocja miejscowości, udział w uroczystościach państwowych, lokalnych, kościelnych, konkursach.		

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL	SZACUNKOWY KOSZT	HARMONOGRAM REALIZACJI
		PRZEZNACZENIE		
7.	Odnawialne źródła energii ekologicznej (kolektory słoneczne, przydomowe turbiny wiatrowe).	Poprawa ochrony środowiska naturalnego i ekologii.	Montaż finansowy (wkład własny + Gminny Fundusz Ochrony Środowiska oraz środki z programów UE).	2011-2018
		Zmniejszenie emisji CO ₂ do atmosfery, zmniejszenie efektu cieplarnianego.		
8.	Oczyszczalnie przydomowe w tym: oczyszczalnie grupowe, sieć kanalizacyjna oraz indywidualne.	Poprawa ochrony środowiska i ekologii.	Montaż finansowy (wkład własny + Gminny Fundusz Ochrony Środowiska oraz środki z programów UE).	2011-2016
		Rozwiązanie problemów wywozu ścieków oraz wypływu fekalii do cieków wodnych i gleby. Duże rozproszenie budynków przy ciągach drogowych oraz na terenie całego sołectwa, uzyskanie efektu ekologicznego.		
9.	Utworzenie przedszkola przy Szkole Podstawowej w Zarzycach Wielkich (przy adaptacji posiadanych pomieszczeń)	Poprawa bazy przedszkolnej w gminie poprzez utworzenie przedszkola samorządowego.	Budżet gminy i środki z UE	2011-2013
		Zaspokojenie potrzeb rodziców pracujących w opiece nad dziećmi podczas dojazdu i godzin pracy.		

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL	SZACUNKOWY KOSZT	HARMONOGRAM REALIZACJI
		PRZEZNACZENIE		
10.	Wytyczenie oraz powstanie punktów widokowych wraz z bazą biwakową, oznaczeniem i zapleczem, rozwój agroturystyki, powstawanie miejsc noclegowych i rozwój już istniejących (Dwór w Zarzycach Wielkich), wytyczenie, wykonanie i oznakowanie szlaków turystycznych i rowerowych.	<p>Wzrost atrakcyjności wsi poprzez właściwe zagospodarowanie terenów widokowych i rekreacyjnych oraz poszerzenie bazy noclegowej.</p> <p>Powstanie nowych miejsc pracy, zapewnienie bazy noclegowej, rozwój ruchu turystycznego poprzez przedstawienie oferty turystycznej.</p>	Budżet gminy + środki z programów UE	2011 - 2017
11.	Pozyskanie działki od OSP Zarzyce Wielkie (położonej poniżej budynku OSP) w celu jej zagospodarowania jako placu rekreacyjnego dla mieszkańców wsi (teren do zabaw dzieci + boisko sportowe)	<p>Integracja mieszkańców, możliwość aktywnego wypoczynku dla dzieci i młodzieży.</p> <p>Potrzeba miejsca służącego rozwojowi kondycji fizycznej mieszkańców, umiejętności sportowych, integracji społecznej. Spędzanie wolnego czasu nie tylko dorosłych ale i dzieci.</p>	Budżet gminy + środki z UE	2013 -2017
12.	Stworzenie cyklicznych warsztatów artystycznych dla mieszkańców wsi i okolic (zwłaszcza dzieci) oraz skansenu przy pracowni malarskiej „Ulepianka” w Zarzycach Wielkich	<p>Rozwijanie zainteresowań.</p> <p>Wzrost zainteresowań sztuką mieszkańców wsi, szkolenie umiejętności plastycznych wśród dzieci i młodzieży.</p>	Budżet gminy + środki z UE.	2011-2017

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL	SZACUNKOWY KOSZT	HARMONOGRAM REALIZACJI
		PRZEZNACZENIE		
13.	Remont i odnowienie kapliczek i figurek przydrożnych związanych z kultem religijnym.	Dbłość o dziedzictwo kulturowe.	20 000 zł Urząd Marszałkowski.	od 2011
		Niezbędny element do tworzenia szlaków turystycznych, miejsc kultu religijnego, tradycja i dziedzictwo narodowe.		
14.	Budowa sieci internetowej (Internet w każdym domu, utworzenie strony internetowej sołectwa).	Dostęp do różnego rodzaju informacji.	Urząd Marszałkowski, budżet gminy.	od 2011
		Szybka komunikacja z użytkownikami na całym świecie, integracja społeczeństwa, informacja o sołectwie, informacje sołeckie, promocja sołectwa, mieszkańców, baza noclegowa oraz firmy na terenie.		
15.	Sala multimedialna w budynku remizy OSP (możliwość szkoleń i prelekcji, np. wykłady dla słuchaczy Uniwersytet III Wieku) wraz z pomieszczeniami dla spotkań kulturalnych, towarzyskich i organizacji działających na terenie wsi.	Integracja mieszkańców, podnoszenie kwalifikacji, wiedzy i umiejętności. Rozwijanie zainteresowań.	W oparciu o środki zewnętrzne - unijne z przeznaczeniem dla obszarów wiejskich	do 2016
		Wzrost aktywności społecznej różnych grup wiekowych, podnoszenie kwalifikacji, umiejętności i znajomości różnej problematyki przyczyniającej się do rozwoju nie tylko osobowego ale i gospodarczego.		

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL	SZACUNKOWY KOSZT	HARMONOGRAM REALIZACJI
		PRZEZNACZENIE		
16.	Regulacja rzeki wraz z budową progów wodnych, zarybienie (możliwość spędzenia wolnego czasu).	Poprawa zabezpieczenia przeciwpowodziowego, Przyciągnięcie turystów-wędkarzy. Zwiększenie atrakcyjności wsi i okolicy.	Zarządca potoku.	do 2016
		Coraz więcej szkód spowodowanych przez powódzie, brak gruntownych regulacji prawnych polegających na zabezpieczeniu przeciwpowodziowym, brak odpowiedzialności za tereny z brakiem zabudowy przy potokach, szkody w uprawach rolnych, przesuwanie koryta rzeki.		
17.	Wymiana pieców CO na piece ekologiczne.	Poprawa ochrony środowiska naturalnego i ekologii.	Montaż finansowy (wkład własny + Gminny Fundusz Ochrony Środowiska oraz środki z programów UE).	od 2011- 2016
		Zmniejszenie emisji CO ₂ do atmosfery, zmniejszenie efektu cieplarnianego. Dla mieszkańców, którzy korzystają z pieców tradycyjnych.		

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL	SZACUNKOWY KOSZT	HARMONOGRAM REALIZACJI
		PRZEZNACZENIE		
18.	Regulacja prawna dróg już istniejących na terenie wsi oraz remonty wraz z urządzeniem dróg powiatowych, gminnych, lokalnych i dojazdowych (poszerzenie dróg, budowa chodników, odwodnienie, pobocza, rowy, progi zwalniające, mijanki).	Regulacja prawna, poprawa bezpieczeństwa.	Środki własne gminy, Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Starostwo Powiatowe.	od 2011
		Ostateczne i prawne określenie właściciela drogi (lokalnej gminnej czy dojazdowej), poprawa bezpieczeństwa użytkowników, estetyka wsi, lepsza komunikacja, modernizacja, przebudowa i rozbudowa infrastruktury drogowej.		
19.	Wspieranie przedsiębiorczości lobbying i promocja dla lokalnych firm.	Nowe miejsca pracy dla mieszkańców.	Środki unijne, stowarzyszenie na rzecz rozwoju gminy Kalwaria Zebrzydowska.	od 2011
		Możliwość otwierania nowych firm i zatrudnienia.		
20.	Gospodarka odpadami (zminimalizowanie powstających śmieci poprzez stosowanie segregacji odpadów).	Poprawa ochrony środowiska i ekologii.	Montaż finansowy (wkład własny + Gminny Fundusz Ochrony Środowiska oraz środki z programów UE).	od 2011
		Zmniejszenie kosztów wywozu odpadów, wyrobienie nawyku segregacji odpadów, odzysk surowców wtórnych.		

Lp.	NAZWA ZADANIA	CEL	SZACUNKOWY KOSZT	HARMONOGRAM REALIZACJI
		PRZEZNACZENIE		
21.	Organizacja cyklicznych imprez (festyny, rozgrywki sportowe, pokazy i zawody strażackie, imprezy plenerowe).	Integracja społeczeństwa.	Stowarzyszenie na rzecz rozwoju gminy Kalwaria Zebrzydowska, środki własne, budżet gminy, sponsorzy, inne środki unijne.	od 2011
		Organizacja form czynnego wypoczynku i rekreacji, rozwój kulturalny (udział różnych organizacji).		

Oprócz w/w zadań mieszkańcy widzą również potrzebę kontynuacji i realizacji takich zadań jak:

1. Budowanie partnerstwa w gminie oraz z ościennymi gminami.
2. Promocja Zarzyc Wielkich.
3. Lobbowanie lokalnych firm i rolników.

VI. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców

1. Centrum wsi

Centrum wsi - stanowi droga powiatowa nr 1785K, która biegnie przez wieś. Droga ta łączy się z drogą powiatową nr 1876K w Leńczach usytuowanej wzdłuż linii kolejowej. Jest to bez wątpienia najważniejszy trakt komunikacyjny mieszkańców Zarzyc Wielkich i nie tylko. Droga ta jest jedną z dróg łączących wsie: Leńcze, Zarzycy Małe, Podolany, Zarzycy Wielkie z drogą krajową nr 52. Dopelnieniem Centrum wsi Zarzyc jest skrzyżowanie drogi powiatowej z drogą gminną przy sklepie p. Radwana, stanowiącej dojazd m.in. do Szkoły Podstawowej oraz remizy OSP w Zarzycach Wielkich. Krótko mówiąc jest to najważniejszy ciąg komunikacyjny przy którym znajdują się wszystkie ważne instytucje (punkty handlowe, usługowe

i użyteczności publicznej) w tej miejscowości. Jest to zatem miejsce, gdzie należy w sposób szczególny zadbać o poprawę bezpieczeństwa użytkowników ruchu zarówno pieszych jak i kierowców. Kontynuacja budowy chodnika wzdłuż drogi powiatowej znacząco poprawi jakość życia mieszkańców. Dodatkowo wzrośnie atrakcyjność turystyczna i inwestycyjna miejscowości.

VII. Monitoring i aktualizacja planu.

Monitoring i ewaluacja Planu Odnowy Miejscowości odbywać się będzie na koniec każdego roku. Ewaluacja i pomiar efektywności Planu Odnowy Miejscowości odbywać się będzie co dwa lata. Uaktualnienie Planu Odnowy Miejscowości o nowe zadania zgłaszane przez instytucje, organizacje i firmy działające na obszarze objętym POM będzie odbywało się corocznie, w miarę wynikających potrzeb.

Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Zarzycy Wielkie rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Miejskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej. Analiza realizacji Planu pozwoli na weryfikację i wprowadzenie niezbędnych zmian w zakresie przyjętych priorytetów rozwojowych i działań określonych w Planie Odnowy Miejscowości.

VIII. Podsumowanie.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 - 2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”, jak również stanowić będzie wytyczne dla władz Miasta i Gminy Kalwaria Zebrzydowska przy opracowaniu kierunków rozwoju poszczególnych miejscowości.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości zakłada w przeciągu najbliższych 8 lat realizację kilku zadań. Istotą tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk

lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową. Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi poprzez rozwój kultury, edukacji, sportu i rekreacji. Realizacja Planu Odnowy Miejscowości ma także służyć integracji społecznej lokalnej, większemu zaangażowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych. Podkreślić należy, iż z chwilą przystąpienia Miasta i Gminy Kalwaria Zebrzydowska do Lokalnej Grupy Działania „Gościniec 4 Żywioty” organizacje działające na terenie sołectwa przystąpiły do LGD. Czynnie uczestniczyli w opracowaniu „Strategii działania LGD Gościniec” reprezentując i wskazując potrzeby mieszkańców Zarzyc Wielkich w kontekście planowanych przyszłych przedsięwzięć dla gmin: Kalwaria Zebrzydowska, Mucharz, Lanckorona i Stryszów.

Wszystkie te działania mieszkańców dotyczą: chęci podniesienia poziomu życia, wspólnej integracji wszystkich organizacji i mieszkańców, znalezienia dodatkowego źródła utrzymania, współpracy gminnej, regionalnej oraz zagranicznej nie tylko w ramach UE.

(fot. 11)

Inicjatorem opracowania Planu Odnowy Miejscowości Zarzyce Wielkie był radny wsi Piotr Kumor. Lokalna społeczność podjęła trud współpracy oraz konsultacji z Bożeną Stokłosą z Urzędu Miasta Kalwaria Zebrzydowska, która przygotowała dokument oraz zapewniła kompleksową obsługę przygotowania planu.